

lod Kirken beholde Raadigheden over det, som er Kirkens, nemlig over de Gaver, som Menigheden yder i Kirken til Menighedens Brug. Den christne Menighed her i Landet maatte saa selv sørge for, hvorledes den faaer sine kirkelige Forretninger, som nu besørgeres af Skolelærerne, udførte. Det synes heller ikke, at der i det foreliggende Lovforslag er taget noget billigt Hensyn til Bispernes aldgamle Ret til at kalde ikke saa Skolelærere; det synes ogsaa i det foreliggende Lovforslag at mangle den rette loyrlige Analogie, naar Kjøbstæderne, som ikke staae under Amtsråadene, skulle henlægges under disse, hvad Beskikkelsen af deres Lærere angaaer. Dette er de Hovedindvendinger, som jeg har imod det foreliggende Lovforslag, og jeg kan ikke nægte, at det er min Overbeviisning, at det praktiske Resultat af et Lovforslag, som det foreliggende, hvis det bliver til Lov, virkelig ikke vil vise sig at være saa betydeligt, som man turde være tilbøielig til at antage. Jeg troer ikke, at man for Diebliffet tør vente sig saa store Følger af, at Skolevæsenet henlægges under Amtsråadene, som man synes at være tilbøielig til at antage. Jeg skal vel ikke nægte, at der i et enkelt Amtsråd kan findes Mand, som særligt have offret Tid og Flid paa at gøre sig bekendte med Almueskolevæsenet, og som ogsaa ere i Besiddelse af den Kjærlighed til denne Sag, som er Grundlaget for al god og gavnlig Virksomhed, men jeg er fuldkommen overbevist om, at dette i de fleste Amtsråad dog neppe vil være Tilfældet, og hvad bliver saa Resultatet: Amtmændene kan ikke overtage Skolevæsenets specielle Bestyrelse, thi deri er han absolut forhindret ved mange andre Embedsforretninger; de valgte Medlemmer i Amtsråadene ville ogsaa, paa saa Undtagelser nær, som jo kunne forekomme, hverken have Tid og stundom heller ikke Lust til at tage sig særligt af Skolesagen, da de i Almindelighed have saa mange private Forretninger, at de nødigt kunne opoffre mere Tid end den høist nødvendige paa de communale Anliggender, og saa vil Resultatet blive, at det tilsidst overdrages til Provsten at besørge Tilsynet med Skolevæsenet, og saa faae vi et slet Resultat, thi, medens nu en Provst kun har eet Provsti at

varetage, saa vil han faae 3 eller 4, og, hvis Arbejdet nu gjort slet, som man synes tilbøielig til at antage, saa vil det i Fremtiden blive gjort endnu slettere. Det er dette, som hos mig har befæstet den Overbeviisning, at det ikke vil være heldigt, om vi antage et Lovforslag som det foreliggende, da vi derved foregribe Skolens fremtidige Organisation, og foregribe den maaskee paa en Maade, som vi dog senere, naar Sagen foreligger i sin Heelhed, ikke vilde ønske at have gjort. Overhovedet synes jeg, at det er værd at lægge Mærke til, at, medens vor ældre Lovgivning maaskee undertiden lider af den Mangel, at den tager for lidt Hensyn til de almindelige Principer, og holder sig næsten ganske til hvad praktisk Erfaring lægger, saa at sige, lige for Haanden, saa synes man i vor Tid at være vel tilbøielig til at fremlægge Lovforslag, som blot holde sig til Principerne, men saare lidet se hen til disse Principers praktiske Følger. Det er noget fristende at fremlægge saadanne Lovforslag; det kommer blot an paa, om man gentalt har opfattet et eller andet Punkt i hele vor Lovgivning, og saa gentalt henkaster nogle enkelte Træk, hvori man skizzerer sine Opdagelser; det er fristende, siger jeg, at gøre dette, men jeg mener, at, om end denne Fristelse er undskyldelig hos den enkelte Forslagsstiller, saa bør den ikke være tilstede for Thinget i dets Heelhed; den bør ikke friste Thinget til at gaae ind paa et Lovforslag, som vi dog for Diebliffet maae erkjende kommer for tidligt og foregriber den fremtidige Organisation.

Frolund: Ja, jeg kan ikke slaae ind paa den Tone, som den ærede sidste Taler holdt sit Foredrag i (Monrad: Maa jeg bede om Ordet!), jeg vil kun gøre den Bemærkning, at han tager feil, naar han troer, at jeg hverken har taget Hensyn til Kirkens eller Bispernes Ret. Jeg troer, at han vil være enig med mig i, at det maa antages, at Amtsråadene omkring i Landet i det Hele taget høre til den danske Folkekirke, og, naar jeg altsaa foreslaaer at overdrage Skolebestyrelsen til dem, saa forekommer det mig, at jeg ikke har traadt Kirken for nær; den har jo til Overflod Provsten i Amtsråadets Midte. Bispernes Ret har jeg ogsaa taget tilbørligt Hensyn til; thi jeg troer,